

נישואי בנות צלפחד: עיון חדש

(1) במדבר כו

(כח) בני יוסף למשפחתם מנשה ואפרים: (כט) בני מנשה למכיר משפחת המכירי ומכיר הוליד את-גלעד וגלעד משפחת הגלעדי: (ל) אלה בני גלעד איעזר משפחת האייעזרי לחלק משפחת החלקי: (לא) ואשריאל משפחת האשראלי ושכם משפחת השכמי: (לב) ושמידע משפחת השמידעי וחפר משפחת החפרי: (לג) וצלפחד בן-חפר לאהיו לו בנים כי אס-בנות ושם בנות צלפחד מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה: (לד) אלה משפחת מנשה ופקדיהם שנים וחמשים אלה ושבע מאות:

(2) במדבר כז

(א) ותקרבנה בנות צלפחד בן-חפר בן-גלעד בן-מכיר בן-מנשה למשפחת מנשה בן-יוסף ואלה שמות בנותיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה: (ב) ותעמדנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאם וכל-העדה פתח אהל-מועד לאמר: (ג) אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על-ה' בעדת-קרח כי-בחטאו מת ובנים לא-היו לו: (ד) למה יגרע שם-אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן תנה-לנו אחזה בתוך אחי אבינו: (ה) ויקרב משה את-משפטן לפני ה': (ו) ויאמר ה' אל-משה לאמר: (ז) בנות צלפחד דברתן נתן תתן להם אחזת נחלה בתוך אחי אביהם והעברת את-נחלת אביהן להן:

(3) במדבר כז

(א) ויהי אחרי המגפה

ויאמר ה' אל-משה ואל אלעזר בן-אהרן הכהן לאמר: שאו את-ראשו כל-עדת בני-ישראל מבין עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל-יציא צבא בישראל: וידבר משה ואלעזר הכהן אתם בערבת מואב על-ירדן ורחו לאמר: מבין עשרים שנה ומעלה כאשר צוה ה' את-משה ובני ישראל היציאם מארץ מצרים: ... אלה משפחת הראובני ויהיו פקדיהם שלשה וארבעים אלה ושבע מאות ושלשים: ובני פלוזא אליאב: ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא-דתן ואבירם קדיאי העדה אשר הוצו על-משה ועל-אהרן בעדת-קרח בהצתם על-ה': ותפתח הארץ את-פיה ותבלע אתם ואת-קרח במות העדה באכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לנס: ובני-קרח לא-מתו: ... אלה משפחת השמעוני שנים ועשרים אלה ומאתים: ... אלה משפחת בני-גד לפקדיהם ארבעים אלה וחמש מאות: בני יהודה ער ואונן וימת ער ואונן בארץ כנען: ויהיו בני-יהודה למשפחתם: ... אלה משפחת יהודה לפקדיהם ששה ושבעים אלה וחמש מאות: ... אלה משפחת יששכר לפקדיהם ארבעה ושלשים אלה ושלש מאות: ... אלה משפחת הזבולוני לפקדיהם ששים אלה וחמש מאות: ... אלה משפחת מנשה ופקדיהם שנים וחמשים אלה ושבע מאות: ... אלה משפחת בני-אפרים לפקדיהם שנים ושלשים אלה וחמש מאות אלה בני-יוסף למשפחתם: ... אלה בני-בנימן למשפחתם ופקדיהם חמשה וארבעים אלה ושש מאות: ... ושם בת-אשר שרה: אלה משפחת בני-אשר לפקדיהם שלשה וחמשים אלה וארבע מאות: ... אלה משפחת נפתלי למשפחתם ופקדיהם חמשה וארבעים אלה וארבע מאות: (נא) אלה פקודי בני ישראל שש-מאות אלה וארבע מאות ושלשים: (נב) וידבר ה' אל-משה לאמר: (נג) לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות:

Questions:

- 1) What motivated Mahlah, Noah, Hoglah, Milkah, and Tirzah to come forward?
- 2) How old were they at the time?
- 3) Why did only they come forward? It's unlikely that no other families had only girls...
- 4) When did they marry? (questions continue after the last source...)

4 במדבר לו

(א) וַיִּקְרְבוּ רְאֵשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי-גִלְעָד בֶּן-מְכִיר בֶּן-מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי הַנְּשִׂאִים רְאֵשֵׁי אָבוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ב) וַיֹּאמְרוּ אֶת-אֲדֹנָי צוּרָה ה' לָתֵת אֶת-הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּגֹדֶל לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲדֹנָי צוּרָה בְּה' לָתֵת אֶת-נַחֲלַת צֶלְפָּחַד אַחִינוּ לְבָנֹתָיו: (ג) וְהָיוּ לְאָחֵד מִבְּנֵי שְׁבֻטֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל לְנָשִׁים וְנִגְרְעָה נַחֲלָתָן מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ וְנוֹסֵף עַל נַחֲלַת הַמָּטֵה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִגְדֹּל נַחֲלָתָנוּ יִגְרַע: (ד) וְאִם-יִהְיֶה הַיָּבֵל לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנוֹסְפָה נַחֲלָתָן עַל נַחֲלַת הַמָּטֵה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִנַּחֲלַת מָטֵה אֲבֹתֵינוּ יִגְרַע נַחֲלָתָן: (ה) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי ה' לֵאמֹר כֵּן מָטֵה בְנֵי-יוֹסֵף דְּבָרִים: (ו) זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-צוּרָה ה' לְבָנוֹת צֶלְפָּחַד לֵאמֹר לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים אֶךְ לְמִשְׁפַּחַת מָטֵה אֲבִיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים: (ז) וְלֹא-תִסָּב נַחֲלָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּטֵה אֶל-מָטֵה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מָטֵה אֲבֹתָיו יִדְבְּקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ח) וְכַל-בַּת יִרְשֶׁת נַחֲלָה מִמָּטוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאָחֵד מִמִּשְׁפַּחַת מָטֵה אֲבִיהָ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירָשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלַת אֲבֹתָיו: (ט) וְלֹא-תִסָּב נַחֲלָה מִמָּטֵה לְמָטֵה אַחֵד כִּי-אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבְּקוּ מָטוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (י) כַּאֲשֶׁר צוּרָה ה' אֶת-מֹשֶׁה בֵּן עָשׂוּ בָנוֹת צֶלְפָּחַד: (יא) וְתִהְיֶינָה מַחֲלָה תְּרֻצָּה וְחֻגְלָה וּמְלֻכָּה וְנִצָּה בָנוֹת צֶלְפָּחַד לְבְנֵי דֹדֵיהֶן לְנָשִׁים: (יב) מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי-מְנַשֶּׁה בֶּן-יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים וְתִהְיֶי נַחֲלָתָן עַל-מָטֵה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן: (יג) אֵלֶּה הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צוּרָה ה' בְּיַד-מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְבַת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ:

5 יהושע יז

(ג) וְלִצְלָפְחָד בֶּן-חֶפְרָה בֶּן-גִּלְעָד בֶּן-מְכִיר בֶּן-מְנַשֶּׁה לֹא-הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי אִם-בָּנוֹת וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בָּנֹתָיו מַחֲלָה וְנִצָּה חֻגְלָה מְלֻכָּה וְתְרֻצָּה: (ד) וַתִּקְרְבְּנָה לִפְנֵי אֱלֹהִים וּלְפָנֵי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נּוּן וּלְפָנֵי הַנְּשִׂאִים לֵאמֹר ה' צוּרָה אֶת-מֹשֶׁה לָתֵת לָנוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵינוּ וַיִּתֵּן לָהֶם אֶל-פִּי ה' נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבִיהֶן:

6 תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קיט עמוד ב

תני רבי אליעזר בן יעקב אפילו קטנה שבהן לא נשאת פחותה מארבעים שנה איני והא אמר רב חסדא ניסת פחותה מבת עשרים יולדת עד ששים בת עשרים יולדת עד ארבעים בת ארבעים שוב אינה יולדת אלא מתוך שצדקניות הן נעשה להן נס כיוכבד

R. Eliezer b. Yaakov taught: Even the youngest of them did not marry before she was 40 years old...

- 5) Why does רב"י theorize that they were old when they married?
- 6) Why does he assume that they had children (miraculously)?